

Aflevering 13: De kleine middenstand en leerlingen: het Snoepwinkeltje

Ridderstraat 67. Voorheen de groentewinkel van Sjaak en Wim van Berkom. Maar sinds jaar en dag bij leerlingen van het Maaslandcollege bekend als 't Snoepwinkeltje. Met de uitbaters Kristien en Tom van Och. Laatstgenoemde herinnert ondergetekende zich door zijn bijzondere verschijning in de straat (een rijzige gestalte), wandelend met zijn hondje.

Het winkeltje was een plek waar de leerlingen verpoosden. En

waar menig docent (zeker in de periode dat roken in het gebouw nog was toegestaan) zijn (denk aan Jan Lemmens) of haar rookwaar kocht. Om vervolgens vrolijk paffend in het lokaal, later op de gang en nog later enkel nog in een aparte rookruimte, de ruimte te vullen met rook.

Op een mooie dag in 1979 schiet de bekende fotograaf Paul van der Werff dit zonnige plaatje. Een grote groep scholieren staat voor het winkelpand. We zien veel spijkerbroeken, halflang los haar en leren jacks. Hier is ijs te koop, staat er. Naast de grote ramen hangen twee reclameborden. De ene met reclame voor Fanta Orange, de andere voor halfzware Drum. De foto is gemaakt voor het

snoepwinkeltje bij het. Voor heel wat scholieren vaste prik tijdens pauzes en tussenuren. Hét adres voor roze koek, kersenslollies en ander zoets.

Vanaf september 1991 huren John en José Hartogs het pand aan de Ridderstraat 67 van de gemeente Oss. Zij zien hele generaties jonge scholieren aan zich voorbij trekken.

In 1999 wordt het pand verbouwd. Aan de achterzijde ontstaat een ontmoetingsruimte. Met een flipperkast én een voetbalspel. Daar worden spannende, heftige onderlinge wedstrijden op gespeeld. En het was altijd een race: wie is er als eerste in het Winkeltje om het voetbalspel te claimen? De wanden van de ruimte worden door leerlingen voorzien van karakteristieke en artistieke tekeningen. Tot op de dag van vandaag te bewonderen!

In 2015 kopen John en José de winkel en de bovenwoning. Zoon Danny heeft op het Maaslandcollege de opleiding vwo gevolgd. En gezien de hoeveelheid leerlingen bij en in hun winkel mag je stellen dat zij een onderdeel van de school zijn gaan vormen. Dat bleek zelfs nog bij de Open Dag op 24 januari 2020. De fotopresentatie die in de hal van de school de bezoekers begroette, bevatte ook een prachtige foto van John in zijn winkel met enkele koopgrage leerlingen!

Drommen leerlingen hebben, zeker in de jaren 80 en 90 van de vorige eeuw, de weg gevonden naar dit winkeltje. Wanneer de bel voor een pauze klonk zochten zij de kortste route naar hun pauzeplek. Dat was via de hoofdingang naar buiten gaan en dwars oversteken via het “geitenpad” over het grasveld. Dan was je verzekerd van én iets lekkers én een (zit-)plaats in het winkeltje.

De zaken gingen goed. Groei van het aantal leerlingen leidde tot een mooie omzet in de winkel. Om de klanten te bedienen moesten er in de pauze zelfs drie personen achter de toonbank staan. Om een indruk te geven de volgende cijfers:

Rond 1995 werden er per week 80 gehaktballen verkocht, 600 roze koeken en honderden worstenbroodjes. In de zomerperiode waren de Speedy ijsjes (smaak: framboos) niet aan te slepen. Later werden de saucijzenbroodjes en de appelflappen mede favoriet.

John en José kregen steeds beter contact met de jongelui. Gingen mee uit (naar 't Kaatje) en organiseerden een barbecue voor eindexamenleerlingen.

De laatste jaren is de omzet duidelijk gedaald. Het aantal leerlingen dat de dagelijkse gang naar hun winkel maakt is duidelijk minder geworden. Dat heeft verder niets te maken met hun besluit: op 18 december 2020 sluiten zij de deuren van hun bijzondere Winkeltje. En gaan ze genieten van hun welverdiende pensioen.

Aan het einde van deze aflevering komen de leerlingen aan het woord.

Inge van Schipstal heeft de volgende beschrijving gestuurd:

Ik proef nog de pittig-weeiige smaak van de kleffe worstenbroodjes die in grote getalen lagen te wachten op hordes hongerigen. Hoe het vechten was om een plekje op de vensterbank boven de verwarming te bemachtigen. Hoe John en José altijd een veilig plekkie boden. Menig spijbeluur daar schuilend doorgebracht, altijd royaal voorzien van relatieadviezen en zure matten. Warme begroetingen als pauze van het puberbestaan.

Een bijdrage van een oud-leerling tot slot:

Ik schrijf namens 6VWO uit het jaar 2001-2002. In dat jaar hadden wij de afterparty van ons gala in het Snoepwinkeltje van John en Jose. Wat waren we nog jong!

6VWO van dat jaar bestond voor een groot gedeelte uit de eerste lichting TVWO van het Maasland. In 1996 kwamen wij op school; als eerste TVWO, als eerste Tweede Fase en als eerste het Studiehuis (later ook de eerste lichting Bachelor/ Master studenten). Leraren moest soms nog Engels leren, net als wij. 'I have To speak English during the lesson' was de strafregel die we moesten schrijven als we Nederlands spraken tijdens de les. Wat hebben we die zin vaak moeten schrijven.... Maar het werkt wel! De rest van de school, zelfs onze 'VWO-collega's', zag ons als stuuftjes, dus we trokken vooral op met elkaar.

Met twee kleine klassen van 18 en 20 leerlingen, maakte dat een hechte groep waarmee we veel mooie tripjes maakten, o.a. Naar Culford, Londen, Sheffield en Duitsland. Na ons Engelse examen in 4 VWO, stroomden we weer terug in bij de reguliere leerlingen en hebben we met hen ook een hele mooie tijd gehad, waar het snoepwinkeltje absoluut niet mocht ontbreken. Sommigen van ons gaven op Facebook toe dat ze meer tijd daar dan op school doorbrachten.... John en Jose waren een soort coole ouders waar we lekker konden hangen, ongegeneerd magnetron worstenbroodjes konden eten, tafelvoetballen en veel, vooral heel veel sigaretten konden roken in alle tussenuren en pauzes. En tussenuren die hadden we in 6VWO genoeg: met het invoeren van het studiehuis hadden wij in ons laatste jaar op school geloof ik 12 tussenuren per week. Na veel gemopper dat we het toch echt stom vonden dat we onze studie uren op het achtste en negende uur hadden en daardoor zoveel tussenuren kregen, bond de school toch wat in en mochten we op tijden dat andere groepen in de aula en hal zaten toch ook aanschuiven. In de tussentijd brachten wij toch maar al die heerlijke uren door bij Jose en John. Het was een beetje de Tuin vs het Snoepwinkeltje. Volgens ons voelde het toen als de alto's vs de coole mensen..... Tsja, pubers zullen we maar zeggen.

Geschiedenis van de school in fragmenten

Wij hebben er in ieder geval heel veel mooie momenten beleefd en het hoorde voor ons bij de school. Zonder het snoepwinkeltje zou het een stuk minder leuk zijn geweest. Het sprak dan ook voor zich dat we onze tijd op school zouden afsluiten in het Snoepwinkeltje! De avond van ons gala vond een mooi afterparty plaats bij John en Jose. De foto's laten zien dat het erg gezellig was..... (Gelukkig ;) is er niet meer beeldmateriaal van die avond.

Linda van den Berg

Geert Arts, januari 2020

BIJLAGE BIJ AFLEVERING 13:

Uit: Brabants Dagblad, 9 januari 2020

Snoepwinkeltje in Oss - om de hoek bij Maaslandcollege - gaat eind dit jaar dicht

OSS - Het was dé ontmoetingsplek voor hele generaties Osse scholieren. Maar eind 2020 gaat 't Snoepwinkeltje, om de hoek bij het Maaslandcollege, definitief op slot. John en José Hartogs bouwen de geliefde zaak om tot een woning en gaan van hun pensioen genieten.

Op papier is de kleine zaak aan de Ridderstraat misschien geen onderdeel van het Maaslandcollege. Maar in de praktijk zal 't Snoepwinkeltje voor veel leerlingen een belangrijker onderdeel zijn geweest van hun schooltijd dan menig docent of lesuur. Al tientallen jaren lopen scholieren er ieder tussenuur en elke pauze de deur plat voor spotgoedkope snacks en drankjes. Maar misschien nog wel meer voor een praatje met elkaar én de uitbaters.

„Trammelant met de ouders, met de leraar, met het vriendje; ze komen het hier allemaal vertellen”, zegt John Hartogs. „Soms zijn we net twee maatschappelijk werkers. Misschien heb ik mijn roeping als docent ook wel gemist. Ik kan dan wel geen lesgeven, maar ik kan beter met die jongelui opschieten dan veel leraren. Als je niet te streng bent, zijn jonge mensen de makkelijkste mensen van de wereld.”

Ook op school zijn ze blij met het echtpaar. Als er een leerling of zelfs een hele klas wordt gemist, hoeven ze op het Maasland maar op één plek te zoeken. Het zegt genoeg dat het olifantenpaadje op het grasveld voor de school schuin afbuigt richting 't Snoepwinkeltje.

„Het is voor veel leerlingen een veilige haven”, ziet Geert Arts van het Maaslandcollege. „Uit het zicht van ouders en leraren, maar toch nog op een plek waar iemand een oogje in het zeil houdt.”

De ruimte achter het winkeltje diende vroeger als een heus jeugdthunk. Op de muur is John Hartogs vereeuwigd met graffiti. © Roy van der Lee/BD

Hoe populair het echtpaar is, bleek wel rond de eeuwwisseling. Toen de winkel vanwege een huurverhoging dreigde te sluiten, haalden leerlingen in no-time honderden handtekeningen op om dat te voorkomen. Een actie die zelfs de nationale tv haalde. In die hoogtijdagen gingen er elke week 600 roze koeken over de toonbank. Later was het frikandelbroodje met 130 stuks per dag populair. In een goed jaar werden er 700 treetjes energydrank verkocht. Door groot en slim in te kopen, bleven de prijzen laag.

In die jaren stonden in de ruimte achter de winkel nog een voetbaltafel en flipperkast. Alles kon bij het verkapte jeugdhonk. Van barbecues tot kaartwedstrijden. Het enige dat Hartogs ooit weigerde was het ophangen van een tv tijdens het WK. Dan zou de jeugd helemaal nooit meer naar de les gaan.

Van de bloemen naar de snoep

De bescheiden zaak aan de Ridderstraat was al jaren een succesvolle snoepwinkel toen John en José in 1991 het stokje overnamen. Ze verruilden toen de bloemenafdeling van de Basismarkt aan de overkant van de weg voor 't Snoepwinkeltje. De beste keuze die ze ooit gemaakt hebben. De winkel is eenvoudig. Met een overzichtelijk aanbod, een doodsimpele naam en tl-licht aan het plafond. Aan de wand hangt het rooster van het Maaslandcollege, met de tijden van de pauzes dikgedrukt.

Nog altijd loopt het in die pauzes storm, maar het animo is lager dan vroeger. Door het mobieltje, vermoedt Hartogs. Maar ook omdat leerlingen bewuster bezig zijn met hun geld en met gezond eten. „De leerlingen die echt even gaan zitten voor een praatje, zijn nu op één hand te tellen”, zegt vaste gast Bob van de Camp. Hij verliet het Maaslandcollege dertien jaar geleden al, maar komt nog wekelijks bij 't Snoepwinkeltje.

Het enige dat verdween is de peuk

„Hier binnen lijkt het alsof de tijd heeft stilgestaan. Je kan er nog steeds niet pinnen en ze hebben nog steeds die bordeauxrode toonbank. Het hele meubilair bestaat uit één plastic tuintafeltje dat ze volgens mij nog van de vorige eigenaren hebben gekregen. Maar dat is juist de charme, dat het zó vertrouwd is. Het enige dat is verdwenen, is de sigaret. Toen ik nog naar school ging werd er volop gerookt en hing er een echte kroegsfeer.”

Vooraf het lullen missen

John (63) en José (60) wonen al jaren boven de zaak, die ze sinds 2015 in bezit hebben. Eind dit jaar wordt ook het huidige winkeltje omgebouwd tot woning. Tot en met 18 december is de zaak open. „Ik ga vooral het contact missen”, zegt John. „Het lullen, het opnaaien van die jongens. Het verkopen geloof ik na al die jaren wel.”

De sluiting van de zaak zal niet onopgemerkt voorbij gaan, al voelt het stel er weinig voor om zelf een reünie te organiseren. Maar als een ander zich geroepen voelt, willen ze best meewerken. José: „Dan moet er wel een grote plek geregeld worden, de Lievekamp bijvoorbeeld.”